

Kod ucznia

--	--	--	--

Data urodzenia ucznia

--	--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

**Wojewódzki Konkurs Historyczny
dla uczniów ośmioletnich szkół podstawowych
województwa wielkopolskiego**

**ETAP WOJEWÓDZKI
Rok szkolny 2018/2019**

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy test zawiera 13 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Czytaj uważnie treści zadań i wszystkie polecenia.
3. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie stosuj korektora.
4. Test, do którego przystępujesz, zawiera 21 zadań, w tym zadania zamknięte i zadania otwarte, wymagające krótkiej odpowiedzi.
5. Rozwiązanie zadań, w których zaproponowano cztery odpowiedzi, oznaczone literami: A., B., C., D., a także rozwiązanie zadań polegających na ocenie, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F), polega na zamalowaniu długopisem litery, która oznacza poprawną odpowiedź, np.:

A.		A)		F
	lub	B)	P	
C.		C)		F
D.				

6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, weź w kółko błędną odpowiedź, napisz przy niej: „błąd”, następnie zaznacz odpowiedź prawidłową w sposób pokazany w punkcie 5.
7. W pozostałych zadaniach zapisz rozwiązania starannie i czytelnie w miejscach do tego wyznaczonych.
8. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych (z wyjątkiem lupy/szklą powiększającego), urządzeń telekomunikacyjnych oraz z podpowiedzi kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami do członków Komisji.
9. Na udzielenie odpowiedzi masz 90 minut.

Życzymy Ci powodzenia!

Wypełnia Komisja (po rozkodowaniu prac)

.....
Imię i nazwisko ucznia

Uczeń uzyskał: /50 pkt

Zadanie 1. (4 p.)

Na podstawie ilustracji i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

A

B

- 1) Podaj imiona greckich bóstw przedstawionych na ilustracjach A i B oraz imiona odpowiadających im bóstw w starożytnym Rzymie.

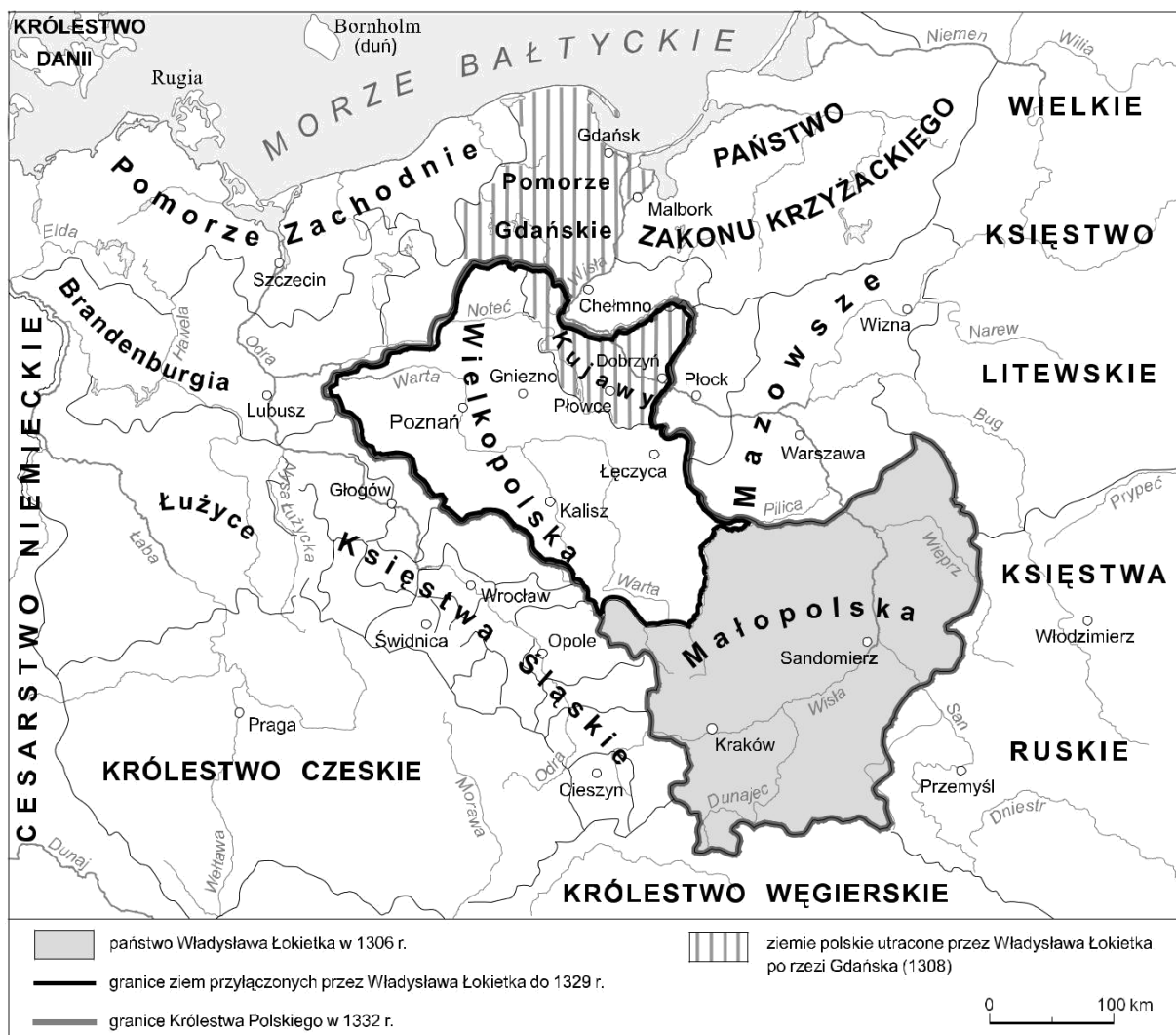
Bóstwa greckie		Bóstwa rzymskie	
Ilustracja A	Ilustracja B	Ilustracja A	Ilustracja B

- 2) Wyjaśnij, jaką rolę pełniły lub czemu patronowały w starożytności bóstwa przedstawione na ilustracjach A i B.

Ilustracja A	Ilustracja B

Zadanie 2. (3 p.)

Na podstawie mapy i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeżeli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeżeli zdanie jest fałszywe.

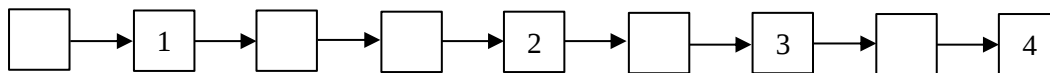

A)	Pod koniec panowania w Polsce Władysława Łokietka w granicach jego państwa były zarówno stolica Polski, jak i siedziba polskiego arcybiskupstwa.	P	F
B)	W czasach Władysława Łokietka Krzyżacy napadali na Kujawy, ziemię dobrzyńską, Mazowsze i Wielkopolskę.	P	F
C)	W 1320 r. Wrocław i Głogów znalazły się na terytorium będącym pod władzą Władysława Łokietka.	P	F

Zadanie 3. (1 p.)

W poniższych kratkach wpisano numery, którymi oznaczono wymienione nad nimi wydarzenia. Uzupełnij wszystkie puste kratki, wpisując w nie litery, którymi oznaczono wydarzenia wymienione pod kratkami, tak by zachować chronologiczny ciąg wydarzeń.

- 1) Koronacja Władysława Łokietka na króla Polski.
- 2) Zjazd monarchów z udziałem cesarza Karola IV w Krakowie. Uczta u Wierzyńka.
- 3) Małżeństwo Jadwigi z Jagiełłą.
- 4) II pokój toruński.

- A) Unia w Krewie.
- B) Bitwa pod Płowcami.
- C) Pokój wieczysty z Krzyżakami w Kaliszu.
- D) Sprowadzenie Krzyżaków do Polski przez Konrada Mazowieckiego.
- E) Wybuch wojny trzynastoletniej.

Teksty do zadań 4. – 5.

Tekst A

Żółkiewski, widząc już rzecz całą zwątloną, widząc, że umrzeć potrzeba, ścisnął syna za rękę i wzięwszy rozgrzeszenie od X. Szymona karmelity, spowiednika swego, z szablą w ręku na tłumy nieprzyjaciół rzuca się. Wtem jeden z rotmistrzów podaje mu konia i zaklina, by się ratował. Obruszony hetman myślą ocalenia siebie w ten czas, gdy wojsko ginęło, uderzył konia ostrzem żelaza, lecz cios wiekiem osłabionej dłoni, raz tylko lekki zadaje. Wkrótce, mając koło siebie syna i synowca, gdy bój nierówny zwodzi, najpierw utracą rękę, potem niepoznany wśród nocy, pod tysiącami ciosów pada.

Tekst B

[...] widząc atoli bliski swój koniec, a pragnąc, by równie dla niezrażenia swoich, jak niepowiększenia zuchwałości Turków, śmierć jego jak najdłużej tajoną być mogła, do zamku [...] dla przyjęcia ostatnich Sakramentów odwieść się kazał [...]. Tymczasem wóz, na którym zbolełego złożono hetmana, powolnym krokiem postępował przez obóz, gdziekolwiek spostrzegło go rycerstwo, szło za nim ze łzami i lękiem, jak gdyby umarłym już towarzyszyło zwłokom. [...] We dwa dni potem, dnia 24 września, Chodkiewicz między drugą i trzecią z południa dni pełne chwały zakończył.

Tekst C

Wstał zimny, wietrzny, pochmurny ranek 19 października [...]. Już prawie cała armia na drugą stronę przeszła, kiedy wtem, po 11 z rana, przedwcześnie wysadzony został w powietrze przez saperów francuskich most [...]. Księżę [...], mając przy sobie kilkuset ledwo ludzi, nagle został odcięty. [...] już był zapewne ranny śmiertelnie [...] na ponawiane błagania towarzyszków nie odpowiadał już wcale, tylko coś z gniewnem uniesieniem mówił bez związku o Polsce i o honorze. Wtem, na widok nadbiegającej nieprzyjacielskiej piechoty porwał się raptem sił ostatkiem i skoczył z koniem do Elstery. Tu ostatnią kulę odbiera w lewą pierś, przeszyty na wylot, osuwa się z konia i po krótkim pasowaniu się, znika pod wodą.

Zadanie 4. (3 p.)

Uzupełnij tabelę, wpisując w odpowiednich kolumnach nazwy miejscowości, w rejonie których toczono opisane w tekstach A-C bitwy, w czasie których zginęli wybitni polscy dowódcy wojskowi.

Tekst A	Tekst B	Tekst C

Zadanie 5. (3 p.)

Napisz, przeciwko komu walczyli Polacy w bitwach, w czasie których doszło do opisanych w tekstach A-C wydarzeń.

Tekst A	Tekst B	Tekst C

Zadanie 6. (1 p.)

Rozstrzygnij, która budowla została wzniesiona w stylu klasycystycznym. Wybierz poprawną odpowiedź i jej uzasadnienie – zaznacz w tabeli właściwe oznaczenie literowe budowli oraz numer, którym oznaczono właściwe uzasadnienie.

A.**B.**

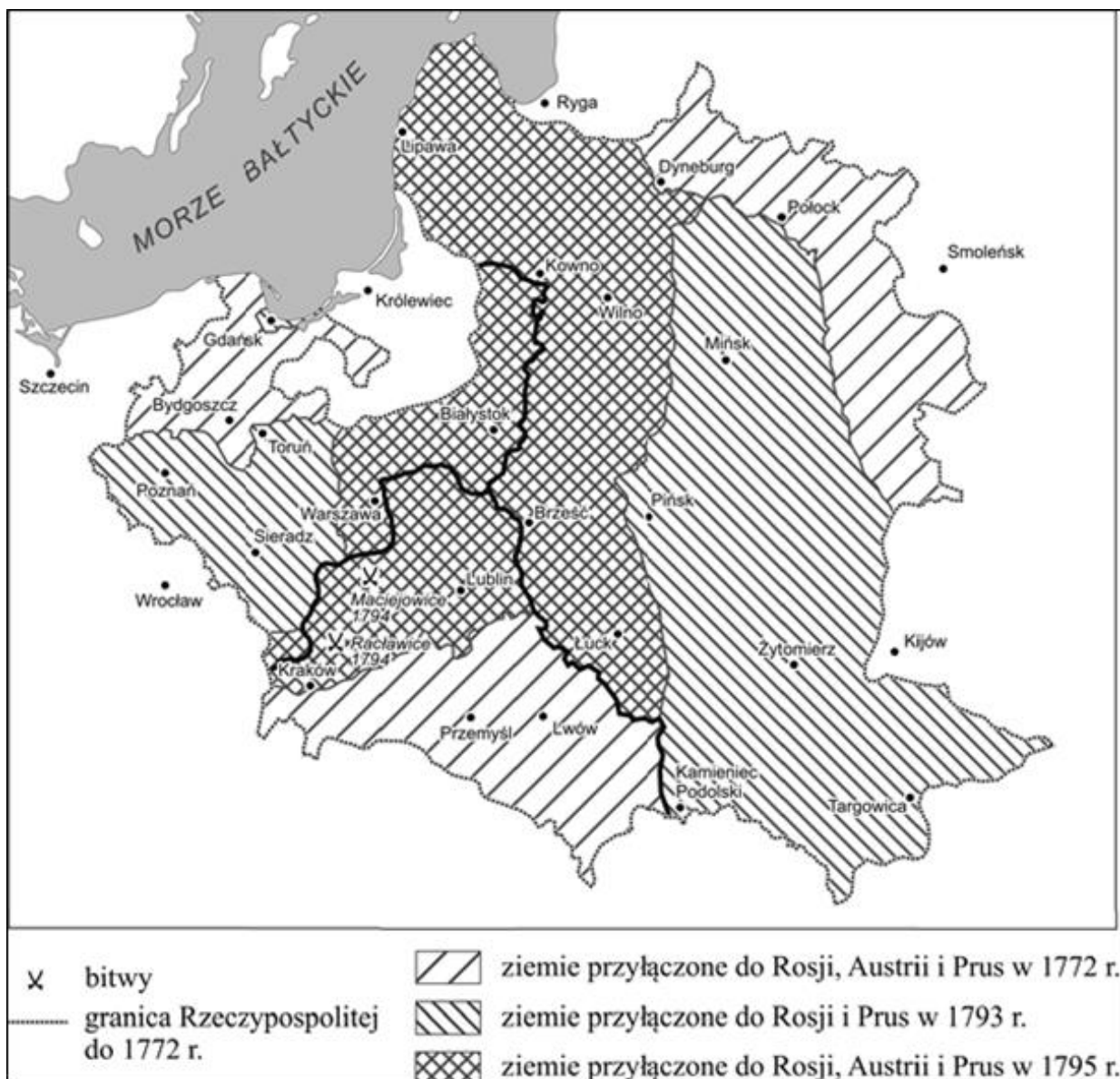
A)	ponieważ	1	charakteryzuje się niezwykłością i bogatą ornamentyką.
B)		2	nawiązuje do wzorców architektury antycznej i renesansowej.
		3	wzniesiono ją w czasach starożytnego Rzymu.
		4	pełni funkcje gmachu użyteczności publicznej.

Zadanie 7. (1 p.)

Prawnie określoną nazwą święta państwowego obchodzonego w Polsce w rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja jest:

- A. Święto Narodowe Trzeciego Maja.
- B. Święto Konstytucji 3 Maja.
- C. Święto Państwowe Trzeciego Maja.
- D. Narodowe Święto 3 Maja.

Mapa do zadania 8. Rozbiory Rzeczypospolitej

Zadanie 8. (2 p.)

Na podstawie mapy i własnej wiedzy oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeżeli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeżeli zdanie jest fałszywe.

A)	W tym samym roku w wyniku rozbiorów Rzeczpospolita utraciła Gdańsk i Poznań.	P	F
B)	W okresie zaborów jednym z najważniejszych ośrodków nauki, oświaty i kultury polskiej w Galicji był Lwów.	P	F
C)	Od 1795 r. do wkroczenia Napoleona w 1806 r. Warszawa znajdowała się pod panowaniem pruskim.	P	F
D)	Zgodnie z aktem III rozbioru Polski z Krakowa zostało utworzone Wolne Miasto Kraków.	P	F

Tekst do zadania 9. Odezwa dowódcy Legionów Polskich we Włoszech

Do współobywateli.

Wierny ojczyźnie mojej do ostatniego momentu, walczyłem za jej wolność pod nieśmiertelnym Kościuszką. Upadła ona przed przemocą i nie pozostaje nam, jak pocieszające wspomnienie, żeśmy krew przelewali za ziemię przodków naszych, żeśmy widzieli nasze chorągwie zwycięskie pod [...] Raclawicami, Warszawą i Wilnem.

Polacy, nadzieja powstaje! [...] Przybywajcie, koledzy, rzućcie broń, którą wam nosić przymuszono, bijmy się za sprawę wspólną wszystkich narodów, za wolność pod walecznym Bonaparte [...].

Zadanie 9. (4 p.)

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań. Wybierz P, jeżeli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeżeli zdanie jest fałszywe.

A)	Autorem przytoczonego tekstu był Jan Henryk Dąbrowski.	P	F
B)	Autor tekstu wzywał rodaków do odstąpienia od służby wojskowej w wojsku zaborców.	P	F
C)	Wymienione w tekście nazwy miejscowości oznaczają miejsca bitew stoczonych z Rosjanami podczas walk w obronie Konstytucji 3 maja w 1792 r.	P	F
D)	Dowódcą oddziałów tworzonych z żołnierzy, którzy zaciągnęli się do służby w odpowiedzi na przytoczoną odezwę, został Tadeusz Kościuszko.	P	F

Zadanie 10. (3 p.)

Uzupełnij tabelę, wpisując obok podanych opisów obszarów wyodrębnionych na kongresie wiedeńskim w 1815 r. nazwy, które tym obszarom nadano.

A)	Autonomiczne terytorium, wchodzące w skład Prus, mające w zamierzeniu mocarstw zaspokoić narodowe dążenia Polaków, zajmujące ziemię Wielkopolski (bez jej wschodniej części) i Kujawy.	
B)	Państwo autonomiczne, połączone unią personalną z Rosją, utworzone z większej części ziem byłego Księstwa Warszawskiego.	
C)	Państwo obejmujące Kraków i okolice, znajdujące się pod kontrolą trzech sąsiednich państw: Rosji, Austrii i Prus.	

Zadanie 11. (3 p.)

Wymień trzy najważniejsze, Twoim zdaniem, osiągnięcia z różnych dziedzin gospodarki Królestwa Polskiego z lat 1815-1830.

Osiągnięcia:

—
.....

—
.....
—
.....

Zadanie 12. (2 p.)

Wyjaśnij, na czym polegały podobieństwa i różnice w procesie jednoczenia państw włoskich i państw niemieckich w 2 poł. XIX w. Wymień co najmniej jedno podobieństwo i jedną różnicę.

Podobieństwo:

.....
.....

Różnica:

.....
.....

Zadanie 13. (1 p.)

Wyjaśnij, przeciwko jakiemu przepisowi protestował właściciel przedstawionego na ilustracji wozu i na czym polegał jego protest.

.....
.....

.....

.....

.....

.....

Fotografie i teksty do zadań 14. – 15.

A

B

Tekst 1.

[Nowoczesny patriotyzm] nakazuje bronić dobra narodowego od uszczerbku przeciw wszystkim, którzy na nie czynią zamachy; zajmuje odporne stanowisko względem uroszczeń ruskich lub litewskich, przeciwdziała usiłowaniom rozkładowym żydowskim itd. [...] Równolegle zaś przejawiać się musi w pracy twórczej, podnoszącej wartość narodu na wszystkich polach, przede wszystkim przez wciągnięcie w sferę narodowego życia i tych warstw, które dotychczas w nim udziału nie brały, około podniesienia wartości i wytwórczości narodu na polu ekonomicznym, cywilizacyjnym, około pomnożenia jego sił umysłowych, podniesienia poziomu moralnego.

Tekst 2.

W tym właśnie czasie przyszli socjalistyczna moda. Moda ta dla nas, wilnian, szła ze Wschodu, z Petersburga. [...] Gdybym się spotkał w owe czasy z socjalizmem warszawskim; negującym otwarcie sprawy narodowościowe i występującym przeciwko tradycji powstańczej, byłbym tak opornym na jego wpływy. że razem z tymi niepotrzebnymi, według mnie, dodatkami odrzuciłbym i samą ideę socjalistyczną. [...] Na początku roku 1887 zostałem aresztowany w sprawie zamachu na życie Aleksandra III [...]. Brat poszedł na katorgę, mnie skazano na pięć lat wygnania do wschodniej Syberii. I tu dopiero, gdym spokojnie mógł rozmyślać nad wszystkim, com przeszedł, stałem się tym, czym jestem. [...] A gdym się zastanawiał nad narodem [...], przychodziłem do przekonania, że moje dziecinne marzenia i rojenia zespalają się z moim młodzieńczym światopoglądem. Socjalista w Polsce dążyć musi do niepodległości kraju, a niepodległość jest znamienym warunkiem zwycięstwa socjalizmu w Polsce.

Zadanie 14. (6 p.)

Uzupełnij tabelę, wpisując w odpowiednich miejscach:

- imiona i nazwiska polityków, którzy zostali przedstawieni na ilustracjach A i B,
- nazwy partii, do których w końcu XIX w. należeli
- numery, którymi oznaczono teksty ich autorstwa,
- nazwy państw, po stronie których opowiedzieli się w sporze orientacyjnym toczonym wśród Polaków przed wybuchem I wojny światowej.

		Fotografia A	Fotografia B
1)	Imię i nazwisko polityka		
2)	Nazwa partii politycznej		
3)	Numer tekstu		
4)	Nazwa popieranego państwa		

Zadanie 15. (2 p.)

Wyjaśnij, na czym polegały najważniejsze, Twoim zdaniem, dokonania polityków, którzy zostali przedstawieni na ilustracjach A i B, podjęte w latach 1914-1918 z myślą o odzyskaniu przez Polskę niepodległości.

Fotografia A

.....

.....

.....

.....

Fotografia B

.....

.....

.....

.....

Teksty do zadań 16. – 17.

Fragmenty polskich konstytucji z XX w. (pominięto większość numeracji artykułów)

- A. Podstawę obecnej władzy ludowej w Polsce stanowi sojusz klasy robotniczej z chłopstwem pracującym. W sojuszu tym rola kierownicza należy do klasy robotniczej jako przodującej klasy społeczeństwa, opierającej się na rewolucyjnym dorobku polskiego i międzynarodowego ruchu robotniczego, na historycznych doświadczeniach zwycięskiego budownictwa socjalistycznego [...].
- B. W Imię Boga Wszechmogącego! My, Naród Polski, dziękując Opatrzności za wyzwolenie nas z półtorawiekowej niewoli [...] — tę oto Ustawę Konstytucyjną na Sejmie Ustawodawczym Rzeczypospolitej Polskiej uchwalamy i stanowimy. [...] Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu. Organami Narodu w zakresie ustawodawstwa są Sejm i Senat, w zakresie władzy wykonawczej Prezydent Rzeczypospolitej łącznie z odpowiedzialnymi ministrami, w zakresie wymiaru sprawiedliwości – niezależne Sądy.

C. Na czele Państwa stoi Prezydent Rzeczypospolitej. [...] Na nim spoczywa odpowiedzialność wobec Boga i historii za losy Państwa. [...] W jego osobie skupia się jednolita niepodzielna władza państwowa. [...]

Art. 24. 1. W razie wojny okres urzędowania Prezydenta Rzeczypospolitej przedłuża się do upływu trzech miesięcy od zawarcia pokoju; Prezydent Rzeczypospolitej osobnym aktem, ogłoszonym w gazecie rządowej, wyznaczy wówczas swego następcę na wypadek opróżnienia się urzędu przed zawarciem pokoju.

Zadanie 16. (2 p.)

Rozstrzygnij, które z podanych fragmentów pochodzą z konstytucji uchwalonych w okresie II Rzeczypospolitej – wpisz znak X w kolumnie TAK w odpowiednim wierszu tabeli. Podaj stosowane w historiografii nazwy tych konstytucji.

Oznaczenie fragmentu	Pochodzi z okresu II Rzeczypospolitej		Nazwa konstytucji
	TAK	NIE	
A			
B			
C			

Zadanie 17. (2 p.)

Podaj imię i nazwisko Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, który jako pierwszy wyznaczył następcę zgodnie z art. 24 ust. 1 konstytucji, której fragmentem jest tekst C. Podaj rok, w którym to nastąpiło.

A) Imię i nazwisko Prezydenta Rzeczypospolitej –

B) Rok pierwszego wyznaczenia następcy zgodnie z art. 24 ust. 1 –

Tekst do zadania 18.

Fragment tekstu wystąpienia telewizyjnego

Obywatelki i obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej! [...] Trzeba powiedzieć: dość! Trzeba zapobiec, zagrozić drogę konfrontacji, którą zapowiedzieli otwarcie przywódcy „Solidarności”. Musimy to oznajmić właśnie dziś, kiedy znana jest bliska data masowych politycznych demonstracji, w tym również w centrum Warszawy, zwołanych w związku z rocznicą wydarzeń grudniowych. [...] Wielki jest ciężar odpowiedzialności, jaka spada na mnie w tym dramatycznym momencie polskiej historii. [...] Ogłaszam, że w dniu dzisiejszym ukonstytuowała się Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego.

Zadanie 18. (3 p.)

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

A) Podaj imię i nazwisko generała, przewodniczącego Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego, który w wystąpieniu telewizyjnym odczytał słowa przytoczone w tekście.

.....

B) Podaj datę (dzień, miesiąc i rok) wprowadzenia w Polsce stanu wojennego, do którego nawiązuje tekst.

.....

C) Podaj, w którym roku doszło do wydarzeń grudniowych, o których rocznicy jest wzmianka w tekście.

.....

Zadanie 19. (1 p.)

Uzupełnij zdanie, wpisując określenia zgodne z obowiązującą ustawą.

Symbolami Rzeczypospolitej Polskiej są: „Mazurek Dąbrowskiego”, będący zgodnie z ustawą,

a także i

.....

Zadanie 20. (2 p.)

Na podstawie tekstu polskiego hymnu państwowego i stanowiącego jego podstawę tekstu „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech” oraz własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeżeli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeżeli zdanie jest fałszywe.

A)	Autorem tekstu „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech” jest Józef Wybicki, a autorem muzyki – Michał Dąbrowski, żołnierz Legionów.	P	F
B)	Sformułowanie: „nasi biją w tarabany”, zawarte w polskim hymnie państwowym, oznaczało bicie w dzwony kościelne, jak podczas uroczystości lub w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa.	P	F
C)	Druga zwrotka „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech”, w autorskim rękopisie rozpoczynająca się słowami: „Jak Czarnecki do Poznania / wracał się przez morze”, stała się podstawą trzeciej zwrotki polskiego hymnu państwowego.	P	F
D)	W polskim hymnie państwowym nie znalazła się m.in. zwrotka „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech” rozpoczynająca się słowami: „Na to wszystkich jedne głosy: / Dosyć tej niewoli”.	P	F

Zadanie 21. (1 p.)

Zgodnie z obowiązującą ustawą dla upamiętnienia rocznicy odzyskania przez Naród Polski niepodległego bytu państwowego oraz walk pokoleń Polaków o wolność i niepodległość od 1989 r. jest obchodzone

- A. Narodowe Święto Odrodzenia Polski.
- B. Święto Odzyskania Niepodległości.
- C. Narodowe Święto Niepodległości.
- D. Narodowe Święto Zwycięstwa i Wolności.

Brudnopis